

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 az átküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-85 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

községi
 oglalt kö-
 y 280 frt,
 ol I-ső
 ol I-ső
 8 frt,
 sős 16 frt,
 96 frt,
 I-ső oszt.
 I-ső oszt.
 I-ső oszt.
 I-ső oszt.
 I-ső oszt.
 old I ső
 h. I-ső
 mellett
 el fognak
 ati áron
 ognak.
 ek a ki-
 en vagy
 papirok-
 hatóság
 -én.
 erber,
 ljbiró.
 szám
 zve
 3)
 rész-
 nton
 és
 fe-
 nak

A jövő embere.

Nagybecskerek, 1895. január 9.

—n— Minden jel arra mutat, hogy az ez időszerinti horvát bán a jövő embere Magyarországon. Annak praedestinálta már előre a királynak bizodalma, azzá lenni segitette a képviselőház többségének a szabadelvű pártnak — igaz, hogy habozások után bekövetkezett — csatlakozása, s maga a közvélemény, mely az utóbbi időben megingott s megzavarodott közállapotok megszilárdítására s kitisztázására benne joggal — mert eddigi közpályáján tanusított erényei alapján — hatalmas tehetséget, hatalmas akaraterőt lát.

Kormányának megalakulása már csak napok kérdése, — s akkor majd meglátjuk, hogy milyen program alapján kezdi működését, mily eszközök azok, melyekkel a megingott közállapotokat szanálni akarja. Ismerjük a közállapotaink megromlását jelző szimptomákat. Egyik ezek közül a király ő felségének nyílt bizalmatlansága a lemondott kormány taktikája iránt, melylyel egyháziügyi javaslatait megvalósítani törekedett, s melyben a szélsőbal éppen legradikálisabb az 1867-iki kiegyezést legmerevebben támadó része által történt, szövetségnek is megrágalmazható támogatása is nagy szerepet játszott. Másik szimptoma azon nagy nyughatatlanság, mely az ország egy nagy részét felzavarta a lelépett kormányradikális reformjai s tán még inkább az azok megvalósítására alkalmazott tekintetnélküli taktika miatt, melyhez nagyban hozzájárult az ország konzervatív részének s a koronának bizalmatlanságát még inkább élesztené a

szabadelvű párti sajtó tele szájjal hirdetett teoriája a király s a többség akarathyányításának egymás iránti viszonyáról — a mely theória a királyi jog korlátolására irányuló törekvések címét viseli magán.

Az új kormányelnök feladata lesz tehát a megnyugtató, bizalomkeltés ügy föl- mint lefelé. A királyi bizalom a mai sajtóságos államjogi és nemzetiségi helyzetünkben a magyar nemzetnek s államának oly megmérhetlen értékű kincse, melyet meg kell tartanunk s ha megfogyott, vissza kell állítanunk minden áron; a király igazságos s alkotmányos érzülete kezesség arra, hogy jogainkból ár, tehát lehetetlenség nem kívántatik. Lefelé a liberálisokat nyugtassa meg az egyháziügyi reformok fentartásával, a reformtól a nemzeti lélek kincseit féltve pedig a végrehajtás okosságával s kiméletességével. Majd meglátjuk programjából az e célok elérésére szánt eszközöket, melyek egyuttal arra is hivatva lesznek, hogy a szabadelvű pártot végleg magához tudja-e csatolni?

A fuzióra, a kiegyezéshű pártok csatlakozására, melynek gr. Szapáry Gyula a képviselőházban oly annyira a nemzet szíveszerinti szószólója volt, ez utóbbi kérdés eldőléseig, úgy látszik még nincs jó idő. De az bizonyos, hogy legfőbb ideje azon főtebb vázolt célok elérésének, melyek végett gr. Khuen-Héderváry kormányelnöki vállalkozása készül. Hogy egyedül a szabadelvű párttal e vagy fuzió útján, az mellékes, a feleletet az a megfontolás diktálja, hogy a kitzított célok elérése melyik módon szolgálható logjobban-

HIREK.

Tájékoztató.

- Január 13. Tüzoltók közgyűlése.
- Január 15. Az izr. nőegylet táncmulatsága.
- Január 19. A kaszinó dalárdájának dalostélya.
- Január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.
- Február 2. Iparosok bálja.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **A Magyar Olvasókörből.** A nagybecskereki magyar olvasókör e hónap 12-én, szombaton d. u. 6 órakor választmányi ülést tart.

— **N nyilvános köszönet.** Menczer Lipó ur, megyei főpénztáros a hivatalában felállított perselyben ujjalag 7 frtot gyűjtött az „Iskolagyermekbarát” egyesület számára. Midőn ezért az egylet nevében mély köszönetemet fejezem ki, ezennel egyuttal nyilvánosan nyugtázom az összeg átvételét. Nagy Becskerek 1895. jan. hó 6-án. Dold István egyll. pénztáros.

— **Vadász egyesület Nagybecskereken.** Mint értesülünk, Nagybecskerek passzióntus vadászai körében mozgalom indult meg, hogy egyesületté tömörüljenek. A mozgalom máris oda fejlődött, hogy Nimród számos híve a napokban értekezletet tartott, amelyben az egyesület alapszabályait vitatták és állapították meg. Az alakuló közgyűlést még e hónap folyamán hívják egybe. A vadászterületre nevé már most határozta el, hogy a nagybecskereki határnak fele fele részét évenként felváltva használják vadászati célokra.

— **Eljegyzés.** Kopasz József pósta- és táviróoszt. eljegyezte Dörner Ferencz nagyteremiai kereskedő művelt fiatal leányát, Dörner Anna kisasszonyt.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Három kérdés.

— Szerkesztől üzenet. —
 — A „Torontál” eredeti tárczája. —
 Nagyságos asszonyom!

Tartózkodás nélkül való rajongásom és osodálattal határos tisztelem ama világazerte elterjedtségnek örvendő uri család „nagyságos asszony”-aié volt, akik észbontó bájjal dölve végig a puha chaise-longue-on oly megdöböntő elmeállal és szívtepő kegyetlenséggel válaszolnak azokra az indiszkrét kérdésekre, amiket a civilizált nemzetek író mesteremberei vasárnaponként a vonal alatt hozzájuk intéznek és amely vasárnapi munkássünetes beszélgetések nagyobbára azzal végződnek, hogy a borongó lelkületű kérdező meghasonlott kedélyállapotban I. osztályú kivándorlási jegyet vált Amerikába s csak nagy ritkán fejeződnek be úgy, amint azt minden jóra való polgári vigjáték harmadik felvonásában látni megszoktuk. Szertelen rajongásom, amelylyel eme női szellemóriások iránt viseltetem, lassankint bizonyos elfogódásba ment át, amely ellenállhatatlanul kerített hatalmába, valahányszor e derék család nagyrabesült hölgy tagjai gyilkos szellemességének egy újabb áldozatát nyílt alkalmam megsajnálhatni.

Elképzelteti az elfogódás hatványozott mértékét, amely erőt vett rajtam, amikor felelős szerkesztőm mi veszedelmet sem sejtető mosolylyal tette asztalomra azt a halavány szürke papirlapot, amelyről levelének finom kuszált vonásai feketéltettek felém. Felelős szerkesztőm nő ember létére bizonyára holmi félreértéseknek

tenné ki magát, ha hölgyekkel nyilvánosan levelezne, amit a magamformájú garçon-ember minden skrupulus nélkül tehet.

Igy lettem én igazán „titkos” tanácsosa, bár levelét nem hoztam szánta, ami azonban, mellesleg mondva, ne nyugtalanítsa, mert így áll ez az igazi titkos tanácsadókkal is, akikől szintén nem szokás soha tanácsot kérni.

Remegő, bátortalan ujjakkal nyultam a levelhez, amelyet logikus gondolkodással csakis a fentebb méltottat család egyik hölgytagjaól eredhetnek véltem. A gyöngye rezeda illat finom lebe, amely belőle kiáradt, már félig kibékített sorsommal, éppenséggel a megelégedéstől sugárzóvá tett pedig levelének tartalma, amelyet kegyes engedelmével, bájos asszonyom — mert hisz az, bizonyosan . . . erre vall legalább a helyesírás ellen való szeretreméltó felségértésök egész legiója — im itt közlök:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur.
 Azt hiszem nem fogja megtagadni az én egyszerű rövid kérdésemre a feleletet:

I. Milyen eszközöket kell egy fiatal csinos menyecskének használni, hogy a férfi világ magos tetszését megnyerje? Ön mind férfi ezt tudni fogja és tudni kell:

II. Hogy a tolakodó aszfalthősöket magától távol tartsa

III. Hogy a Kellner gyógytárába megtalálható-e a nagy szivdobogás elleni gyógyszer? És melik orvos lenne? legal-kalmasabb a már esetleg megtalált szerrel gyógykezeln

Mindig igaz tisztelője
 a kis Naiva.

Istennek hála, ön nincs rokonságban a retgett családdal, amelynek hölgytagjai bizonyára nem viseltetnek oly szuverén megvetéssel az ortografia irányában. Ön egyszerűen egy bájos,

aranyos, kíváncsi menyecske, akinek elragadó pongyolaságu leveléből kitetszően férfiaságunkba vetett hite dehog is szenvedhet csorbát. Igen . . . nekünk férfiaknak ezt tudni kell, vagy legalább hinnünk kell, hogy tudjuk.

Mindenetelőt a jövőre nézve egy tanácsot asszonyom: ne írja ezentul, ha kérdéseivel hozsánk fordul, levele borítékjára a kiadóhivatal címét, mint ezuttal, mert némi profecziái tehetséggel a kiadóhivatali üzenetek közt az ilyenforma válaszokra lehet elkészülve:

Kis naiva. Kérdéseire az Illik, nem illik-ben találja meg a keresett válaszokat. Kapható könyvkiadó-üzletünkben, ára füzve 5 frt, elegans vászonkötésben 7 frt 50 kr. Ugyanitt kaphatók: Közigazgatási törvénytár . . .

Ön abba hagyja valószínűleg a továbbolvasást és a válasz, félre nem érhető világosságsá daczára, csak hiányosan fogja várakozásait kielégíteni.

Kétségtelenül szépen ivelt szemöldei ideges ránczokba gyűlnek, bizonyára mélytűző szemében a türelmetlenség egy villama ciklikázik: a dologra uram, a dologra . . .

— Türelem, asszonyom, már a dolognál vagyok.

Azt kérdi, milyen eszközöket kelljen egy fiatal, csinos menyecskének használnia, hogy a férfivilág „magos” tet zését megnyerje? Kétségtelenül igaza van, ha azt hiszi, hogy én „mind” férfi ezt tudni fogom, mert tudnom kell: mindazonáltal abban a jogosult nézetben vagyok, hogy ha ezt önnek elárulom, a férfiak, bár egyben, hogy mind hamis, megegyeznek, izlésük tekintetében szörnyűségeesen különbözven egymástól, legfőlebb csak azt tudná meg, hogy az én tetszésemet milyen „eszközökkel” nyerné

— Egy év az ügyészség ügyforgalmából. A nagybecskerek kir. törvényszéki ügyészségnek 1894. évi ügyforgalmára és tevékenységére vonatkozólag a következő kimutatást veszszük: Ügyszám összesen 5203 volt, ebből elintéztetett 5200, 1895. évre maradt 3 darab. Törvényszéki bűnügyek: 685 bűnvádi feljelentésből a limine fori való elutasítás indítványoztatott 178, vizsgálati indítvány tétellett 507 esetben. Folyamatban volt vizsgálati ügyekben: vád alá helyezés 224, eljárás megszüntetése 285, más bírósághoz áttétel 66 és vizsgálat kiegészítése 96 esetben indítványoztatott. Magyar honos kiadása 2 esetben kéretett. Sajtórendőri ügy egy fordult elő, fegyelmi ügy 10, indokolt felebbezés 19, végtárgyalási nap 120, ítélettel befejezett ügy 211 és ítélet-hirdetés 215 volt. Járásbírói hatáskörbe tartozó és hivatalból üldözendő vétség miatt 574 feljelentés érkezett. Ezekben 1298 volt a közbiztonsági indítvány és nyilatkozat, 1 sajtórendőri ügy és 1 kegyelmi ügy. Az 1894. év folyamán vizsgálati fogságban 102, ítélet alapján letartóztatva 440 egyén volt.

— Robbanás Orsován. Nagy dinamit robbanást jelentenek Orsováról. Tegnapelőtt délután a vaskapu csatorna alatt működő fűrőhajtó közvetlen közelében egy több méterrel magasabbra emelt csolnak robbant fel, egy melynek egész tartalma a csolnakkal együtt a levegőbe röpült. Azon munkás, aki a dinamittal megrakott csolnak felügyeletével volt megbízva, áldozata lett a katasztrófának, de a fűrőhajtó is megölt a robbanás egy embert, míg három súlyosan megsebesített, három másikat pedig gyengébben. A robbanás folytán elhelyezett továbbá a fűrőhajtóhoz lánczolt szenes tutaj is. A robbanás valószínűleg a csolnakon levő munkás avatatlanságának folytán történt.

— Német színészek Nagybecskereken. Píros falragaszok jelentik, hogy a „Sofiai német operette-társulat“ városunk németajku közönsége öröme e hét folyamán Nagybecskerekre érkezik szombaton a városi színházban megkezdik tizenkét estére tervezett előadásai sorozatát. Bérelni csak a harmadik előadás után kell.

— Gyanús híreket a határon. A román határon, Verciorova közelében, portyázó magyar határőrségnek azt jelentették, hogy a Bachna-völgy magyarországi oldalán egy román mérnök különféle méréseket eszközöl és olyan előkészületeket tesz, amelyek ásatásokra és robbanásokra engednek következtetni. Egy őrsapat rögtön elindult a helyszínére és letartóztatva az idegent, a ki az őrségi állomáson bevallotta, hogy Kraciunescu György nevű román királyi

mérnök, és hogy egy régi irat alapján megállapította, hogy a Bachna-völgy magyarországi része volna azon hely, ahol a török időkben óriási arany-kincs lett elásva, a régi irat kabalistikus adatai alapján akarta a különböző tükös szer segítségével az elásvott kincs helyét kipuhatolni, mely szándékában azonban a helyőrség megakadályozta. A határőrség közegei nem akartak hitelt adni a mérnök mesés előadásának, és letartóztatták őt, mint egy idegen kémét. De a távirati tudakozódások alapján visszavitték a méraökök Turn Severinbe, azon megjegyzéssel, hogy ellene a további eljárás diplomáciai uton lesz folytatva téve. Magán értesülések igazolják, hogy Kraciunescu egy képzelt természetű ember, a ki előszeretettel foglalkozik titkos kísérletezésekkel és buvárkodásokkal.

— Helyreigazítás. Lapunk tegnapi számának egy hírébe, amely az Eibel Géza nagyszentmiklósi járásbírói aljegyző családjában beállott halálesetről szól, hiba csuszott be. Kimaradt ez a szó, hogy: neje, amit ezennel helyreigazítunk.

— Siketnémák esküvője. Érdekes párt adott össze tegnap a szeged-rókusai templomban Jászay Géza plébános. Ugy a vőlegény mint a menyasszony tökéletesen siketnéma s benső érzelmeiket csakis jelek által voltak képesek az összeeskötő lelkiatyának tudára adni. A vőlegény neve: Kovácsik Béla, a menyasszonyé pedig Hadler Etelka. Mindketten Váczott végezték el a siketnémák iskoláját. A férj különben jóravalló cipészemester, huszonnolcz éves csinos ember; menyasszonya pedig alig tizenhét éves fiatal lány.

— A gölya. Ez a méltóságos madár nem igen bibelődik a már meglevő emberekkel, komolyan, méltóságteljesen néz körül, rák se hederítve, megjelenésén ott, ahol kell. Egyik helybeli vendéglőbe tegnap fekete gölya tévedt a nyitva felejtett ajtón át. A méltóságos madár természetesen a vendéglő közepén és nem nézett semerre se, mert a vendéglő telve volt szép hölgyekkel, és a madár félt, hogy — compromittál valakit. Egyik asszaltól egy fiatal ember megszólította:

— Melyikünk közt tetszik jönni?
A méltóságos madár rá se hederített a kérdésösködre és ment tovább. Egy gyönyörű fiatal leányt nagyon meglepett a hosszalábú büszke egyéniség és csalogatta magához. A gölya haraggal fordult el tőle, a mi nagy derültséget és általános meglepődést keltett. A gyönyörű leány atyja ekkor mosolyogva fordult a leányához.
— Nem megy ez az állat, fiam csak ahhoz, aki megérdemli.

— Csáló milliomos. Kinos föltűnést keltett tegnap Nagyváradon a város egyik leggazdagabb polgárának, Feldheim Izrael kereskedőnek a letartóztatása. Feldheim azzal vádolják, hogy részes a László-malomban tegnap napfényre derült újabb nagyarányú csalásban. A malom könyveiben a Feldheimtől átvett malom termékeket meghamisítva vezették be a így több esetben 1000 mm. liszt ára helyett 10 mm-ak az árát tüntetik ki a könyvek. Eddig százhuszezer

forint különbözetről van szó, de ez a summa a vizsgálat folyásával egyre növekedik. Feldheimnek Nagyváradon egy egész utcásor háza van s vagyona meghalad néhány milliót. Lakásán tartóztatták le, honnan egyenesen a törvényszéki épületbe vitték. Kiballgatása a késő esti órákig tartott, a mikor is szabadlábra helyezték. Feldheim tagadja a bűnösségét és az üzleti könyveire hivatkozik. Az ügyészség a csalással vádolt milliomos üzleti könyveit zár alá helyezte, őt magát pedig rendőri megfigyelés alatt tartják. A városban a hír nagy pánikot idéz elő, annyival is inkább, mivel ez az újbb csalás sokakat dönt megint a romlásba. A válságban levő malom ügyeinek további fejleményeit lázas érdeklődéssel várják. (Miatlapunknak a nagyváradai viszonyokkal ösmerős egy barátjától értesülünk, Feldheim gazdag ember ugyan, de távolról sem milliomos. A szerk.)

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország“ folyóirat, mely gondos szerkesztése, gazdag tartalma, gyönyörű kiállítás, és mesés olcsó árával a külföldi hasonló zeneműfolyóiratokat magasan túlszárnyalta, mostani januári számával II. évfolyamába lép. Első száma tartalmazza I. Zsádányi Armand „Edes anyám kend az oka“, II. Lányi Dani „Fenyőfából csináltattam talpigát“, III. Kaps A. legkeresettebb valzer újdonságát a „Daisy bell“ keringőt, IV. Meyer Hellmund „Ridgondolok Margaréthá“ gyönyörű szép műdalát, s végül Wagner Richard Lohengrin dalművének legszebb részét, Lohengrin intelm. Elzához. Eismert dolog már ma, hogy a legmodernebb és legszebb letételű magyar dalok és népdalok a „Zenélő Magyarország“ban jelennek meg s a többi legdivatosabb tánc-, szalon- s dalmű újdonságait és a legszebb műértékre valló szakértelemmel válogatja meg s megérdemli a derék vállalat, hogy lapja egy zongoráról se hiányozzék. Hissen 1 frt negyedévi előfizetési ára oly kevés, hogy azt gazdag szegény egyaránt megengedheti. Mutatványszámot mint tudjuk — a kiadóhivatal azoknak a kik a lapot nem ismerik — kézzel küld. E fölvezethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalánál: Budapest VI. Csengery-utca. 62 a.

— A „Vasárnapi Ujság“ jan. 6. iki száma husz képet közöl; e számmal jelent meg a „Vasárnapi Ujság“ új regényváraknak első száma, mely Claretie Gyula jeles francia író „Kis Cora“ című elbeszéléseinek, és Verne Gyula „Antifer mester csudálatos kalandja“ című legújabb

meg, és pedig aligha elégitené ki tudványát teljesíteni. Nekem különben a levelében foglalt „esz közők“ is elegendő támpontot nyújtanak hozzá, hogy önt, asszonyom, elragadó kedveségű, ellenállhatatlan angyalnak, vagy, mint ön teljességgel megokolatlan szerénységgel mondja, — „csinos fiatal menyecske“ tartsam.

Kissé megilletődve, de azért a kitzűzött czél érdekében túltéve magamat azon az ironikus hangon, amelylyel a férfivilág „magos“ tetszését szavá teszi, ernyedetlen buzgalommal folytatom szerfelett érdekes kérdéseire a válaszadást.

Második és harmadik kérdése tekintetében szives elnézésével megfordítva a sorrendet, előbb a harmadik kérdésben foglalt amas érdekes körülményre akarok kiterjeszkedni, amely nyilvánosságra hozza, hogy ön nagy szivdobogása ellen keres gyógyssert. A szivdobogást — a mennyire győngye itélőképességem sugja — valószínűleg azért husta alá levelében, ne hogy a sziv dolgában tudvalevően járatlan szerkesztők ezt az érdekes fizikai proceesszust talán meggondolatlan szaladgálás, vagy hirtelen ijedség sajnálatos utókövetkezményére értsék. Hála az aláhúzásban rejlt figyelmeztetésnek és a hazai és külföldi nevesebb írók művei szorgalmas tanulmányozásából merített tapasztalataimnak, minden különösebb nehézség nélkül fogamzott meg, majd vert szilárd gyökereket bennem az a meggyőződés, hogy az ön nagy szivdobogása, bájos asszonyom, az általánosan elterjedt közfel-fogás szerint sötét veremnek minősített szerelem egyik érdekes tünete s mint ilyen, ismét az összes hazai és külföldi írókra hivatkozom; inkább irigylésre mint sajnálkozásra méltó állapot, még akkor is, ha — miként ön asszonyom — a gyógyszer és kezelő orvos dolgában még

homályban kénytelen is tapogatózni az ember.

S ezzel meg van magyarázva az is, hogy miért nem biztatna semmi eredménnyel az a kutatás, amit az e fajta édes mérég ellen Kellner gyógytárában rendezni óhajtsz miért dobna el megvetéssel magától a digita list, a mivel a szivdobogása mivoltába be nem avatott gyógyszer-táros szeretetreméltó udvariassággal megkínálná.

Az orvos kérdésére áttérve őszinte sajnálattal vagyok kénytelen egy nemrég megjelent rövid híre utalni, amely köztudomásra hozta Hymen róssalánczaiba görnyedését annak a — fiatal — orvosnak a kinek hullámos fekete haja, érdekes sápadt arca és tömött fekete bajusza a maguk összességében alighanem a keresett egyén gyanánt állítottak volna nagysád elé. Egyébiránt az az őszinte tanácsom, hogy ha már esetleg — mint a hogy levele végén sejteti — megtalálta volna a keresett gyógyssert, legalább is vérkes könnyelműség számba menne a további keresés.

Et nunc venio ad fortissimum, azaz hogy — bocsanat az ide nem illő latinuskodásért, — ráterek az aszfalthős-pontra, illetőleg az aszfalthős elleni védekezés megállapítására.

Aszfalthősök voltak, vannak és mindig lesznek. Mindössze az a különbség, hogy egyik-kök frakkban, másik smokingban, a harmadik hihetetlenül kurta zakkóban jár. A kutya ugyan az, csak a nyakravaló más, mint egy spanyolkötőnél (nem Lauka Gusztávnál) olvashatta.

Nem akarok vele semmi rosszat mondani, de megeshetik, hogy eme merész tekintetű fiuk egyike e pillanatban dobogásban szenvedő szivecskéje mélyén iczi-piczi rokonszenves rezdülést támaszt, bárha ez ellen teljes erőjéből is küzdene. Ilyen esetben, ha tolakodását már huzamosabb ideig tűrte, ajánlatos, ha a rózsás fü-

leszkéibe csábító dolgokat sugóhoz visszafordulva az indignációtól egészen elfátyolozott hangon est csicsergi:

— De uram, biztosíthatom, hogy téved... Ez éppen elegendő. A többit bizza üldözjére. Biztosíthatom, az illető méltatlannak mutatkoznék az aszfalthősök világszerte elterjedt gárdájához, ha nem tudná, mit csináljon.

De ha amugy igazában neheztelését vonta magára s üldözését tühéttelenné találja, forduljon a legközelebbi nő emberhez. Ha talán kevésnek találja ezt az odavetett pár szót az ajánlatba hozott védők felismerhetésére, amit kétségbe vonok ugyan, hát szolgálhatok közlelbbi, csalhatatlan ismertető jellekkel, amik kizárják ön részéről a tévedést. Ha lát valakit, sebes, feltartóztatatlan lépésekkel, egyenesen maga elé nézve, se jobbra, se balra félre nem tekintve, a korzó hölgyközönségének hájai — még az önéi irányában is, asszonyom — érzéketlenül tovahaladni, százat tehet egy ellen, hogy nős, és tehát a keresett férfiú száguld ön előtt. Lovagias közbelpésének bizonyosan meg lesz a kívánt sikere s a mellett azzal az esetleges előnyvel is jár, hogy feltalálhatja benne a keresett — orvost is.

Ha mindezek után, asszonyom, még valami tudakolni valója volna, forduljon teljes bizalommal hozzám, vagy ha a személyes érintkezést előnyben részesítené, ott vagyok szolgálatára a negyedik keddi piknikjén. Főismertető jeleim: magasröptű gondolkozásmód és az elfogyasztandó étkek husz krajczáros taksájának szigorú betartása.

A viszontlátásig!

Igaz tisztelője
Kabus Bertalan.

regényének közlését kezdi meg, az eredeti francia kiadás rajzaival. E mellett a „Vasárnapi Ujság” e száma a következőket tartalmazza: „Szalay Imre, a magyar nemzeti muzeum új igazgatója” (Arczképpel, metszette Morelli Gusztáv tanár) — Költemények: „Árnyak” Vargha Gyulától; „Panasz” Dr. Nagy Mórtól. — „Jóra fordult.” Elbeszélés. Irta Szivos Béla. — „A jó parthie.” (Margitay Tihamér festményével.) — „Egy kalandor nemzetség a XV. században: I. A Sforzák származása. II. Ezy véres karácsony. Történeti rajzok. (Képekkel.) Egy most megjelent olasz diszmunka nyomán írta Várnai Sándor. — „Az ezredévi kiállítás építkezései.” (Háry Gyula három rajzával.) — „A szerb művészet Budapesten.” (Képekkel: 1. Nigrinova Velika, a szerb nemzeti színház primadonája; 2. Stanojevits Gyoka, a szerb dalos társaság elnöke; 3—4. Szerb dalosnők; 5. A szerb dalos társaságnak Natália királyné által ajándékozott zászlaja.) — „A fekete posztós palota.” Irta Gergely diák Közi Mikszáth Kálmán. — „II. Leopold levele Péczelyhez.” (Kézirati hasonmással.) Szilágyi Sándortól. — „Egy jogtudor kisaszony.” (Labriola Teréz dr. juris arcképpel.) — „Az utolsó nápolyi király halála.” (II. Ferencz nápolyi király arcképpel.) — „Férfi ruhás menyasszony.” (Képpel: Ausztráliai menyasszony és násskisérete reformöltözetben.) — Irodalom és művészet, Közin tészetek és egyetemek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendezeti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok” kal együtt 3 forint. Megrendelhetők a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, egyetem utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Népiap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése január 9-én.)

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zsuffolt karzatok és az összes miniszterek jelenlétében nyitotta meg br. Bánffy elnök a képviselőház mai ülését. Bejelentette előbb, hogy a király köszönettel fogadta a képviselőház ujévi üdvözlését, majd azt, hogy Ürményi Bernát lemondott a bizottságokban viselt tagsági tisztéről.

Ezután Wekerle miniszterelnök, hivatkozva multkori bejelentésére, hogy a király elfogadta az öszminiszterium lemondását (Helyeslés a szélsőbalon), minthogy új kormány alakítása iránt a tárgyalások mindeddig befejezve nincsenek, kéri a Házat, hogy üléseit az új kormányra remélhetőleg legközelebb történő megalkulásaig napolja el s a legközelebbi ülés összehívásával az elnököt bizza meg.

Helpy már most jelzi, hogy ő és pártja a legelső alkalommal szóvá teszik a válság lefolyását, mert ha csak egyszerűen tudomásul vennék, az ország megdöbbenéssel, a külföld meg éppen gúnyhahotával fogadná a mulasztást.

Madarász és Polónyi felszólalása után az ülés véget ért.

A vajudó döntés.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Magyar Értésítő szerint a szabadelvű pártban többen oda törekedtek, hogy Wekerlét az új kabinet pénzügyminiszterének tartsák meg. Ez azonban — bár külföldön nem szokatlan — teljesen elesett.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Wekerle lakásán tegnap délután tartott értekezlet, amelyen Wekerlén kívül Bánffy, Szilágyi, Széll, Tisza Kálmán és Darányi vettek részt, késő estig tartó tanácskozás után eredmény nélkül végződött. A szabadelvű párt itt elősorolt vezérférfiai gróf Khuen-Héderváry elő-

terjesztésére kijelentették, hogy a fuzióra hajlandók ugyan, de semmiesetre sem úgy, hogy ez új pártalakulást vonjon maga után. Gróf Khuen-Héderváry az értekezlet eme fejleményeihez képest valószínűleg visszaadja a megbízatást ő felsége kezeibe.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délelőtt II órakor fogadta Khuen-Héderváry gróftól kihallgatáson. Beavatott körökben tudni vélik, hogy a döntés ez alkalommal minden bizonyonyal megtörtént. Ellentmond ennek az a később köztudomásra került hír, hogy a király délutáni I órára magához rendelte Széll Kálmánt. Mindkét kihallgatás eredményét a legszigorubb titok leple fedi.

A czárné ukázai.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják: Oroszország hivatalnoki kara nagy izgalomban van. Mindennap új és új ukázok jelennek meg, melyeket a czárné diktál s a czár csak aláírja. A reformok ellenségei azonban biznak abban, hogy a mézes hetek elmúltával a czárné befolyása is csökkenni fog.

REGÉNY-CSARNOK.

A NAGY LÁNG.

(Le amanti)

(4.)

Irta: Serao Matild.

— Mit akarsz? Csak nem akarod megölni magadat? — kérdezte barátja nevetve.

— Talán — mondá Ferrante alig észrevehető mosollyal.

S többet nem is szólhat egymáshoz. A kályhában vigan lobogott egyik levél a másik után.

Asen a szürke hajnalon, melyen donna Grazia Sorrentóból Nápolyba utazott, azt mondván barátainak, hogy csak este fog tovább utazni, hű komornája lehajtott fejjel, szomorúan nézte a nagy uti köpenybe burkolt, barna arcsu alakot.

— Nemsokára viszontlátom nemde? — mondá alig tartózkodhatva könyeit.

— Talán — mondá donna Grazia s eltávozott a nélkül, hogy megfordult volna.

Ily végzettség uralkodott mindkettőjük fölött.

Donna Grazia nem látta sem a nápolyi utcákat beragyogó enyhe napot, sem az ég és a tenger finom azurját, sem a vidám tömeget, mely a kellemes napnak örült. Visszahuzódott a bérkocsi sarkába, minden pillanatban övén lógó kis zsebóráját nézte, lelkeben a távolságot s az ennek befutására szükséges időt mérlegelte, hogy türelmetlenségét csendesítse. Ha Nápolyból két óra 55 perczkor indulna el a gyorsvonattal Rómába érne este 8 óra 35 perczkor. Az állomásnál fogná várni Ferrante, a közbenező másfélóra alatt be sem tennék lábukat Rómába, hanem Firenzén és Bolognán keresztül egyenesen Velenczébe mennének együtt.

Együtt! Mikor erre a szóra gondolt s hal-kan kiejtette magában, köd futotta el szemeit s szédület fogta el egész valóját. Együtt! Gépiesen fizette ki a kocsist s azután leszállt az állomás induló oldalán, kezében egy kis táskát szorongatva, melyben legbecsesebb emléktárgyai voltak. A boltozatos nagy osarnok, a hol a jegyeket adják, szinte egészen üres volt. Grazia nem törődött vele.

— Rómába, — mondá a jegyszedőnek szorongva.

— Tessék, — mondá ez, — de siessen, mert a vonat már indul.

Donna Graziát rettenetes rémület fogta el, futni kezdett, ide-oda lökdöste az emberek s alig hagyott annyi időt a jegyszedőnek, hogy a jegyet lebélyegezze. A két óra ötvenöt percznyi vonat éppen akkor indult el lassan, mikor a peronra ért. Utána nyújtotta karjait s kiabálni kezdett, mintha ezzel megállithatta volna. Egy hordár mosolygott, az állomás hivatalnokai pedig csodálkozva néztek rá. Felelme aggodalomba és szégyenbe csapott át. Visszament az elhagyott váróterembe, leült egy sarokba, fátyla mögött összeszorítá ajkait, nehogy elfogja a sírás s táskájának fogóját görcsösen markolta. Mily nyomorultság, mily neveltség szerencsétlenség, mily ostoba tragédia a vonatot elmulasztani! Oly ostoba, oly közönséges kaland volt, hogy alig tudta megérteni éppen abban az izgatott pillanatban,

mikor szerelme válság előtt állt. Reszketett a méltatlankodástól és szégyentől. Mennyi akarat-erő, mily győzelmes indulatrohám, a szerelemnek mennyi diadalmas magnetizmusa, mennyi összes gyűlt villanyosság kellett ez elhatározáshoz... most semmivé tette ezt egy bolond óra, mely nem jól járt, vagy egy kocsi, a ki nem tudta gyorsabb futásra ösztönözni lovait. Síri szívetett volna haragjában.

S mi volt ez a lényegtelen ostoba óra, mely szerelmének egész épületét összedőléssel fenyegette? Emlékezetében hiába igyekezett kutatni. Talán azaz késett el, hogy népoji lakásán nagyon sokáig kötötte föl a fátyolt, vagy visszament egy elfelejtett jegyzőkönyvért, melytől sohasem vált el, vagy nem talált azonnal bérkocsit, vagy talán a kocsi nagyon kanyargós utat választott az állomáshoz? Ki tudja? Ot perczről, egye dül öt perczről, öt kicsiny, rövid perczről volt szó, mely oly hamar, oly természetesen, oly könnyen eltelik, anélkül, hogy az ember tudná hogyan. Pedig elvesztése sokszor egy álom összeomlását jelenti.

(Folytatása következik)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Nyilttér.*

Női ruhaterem megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utczában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes ujdonságokkal, diszító és selyemzikkékkal dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget szerk.

8325. szám kig 1894.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Lajosfalva község. orvosi állásra ezennel pályázat nyitattiki — Ezen állással 800 frt évi fizetés, ezenkívül 20 kr nappali és 40 kr éjjeli beteglátogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni akarják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9 §-a illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában körülírt okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket az antalfalvai járási főszolgabírói hivatalához f. évi januárhó 31-ig küldjék be mivel a később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választás ideje később fog meghatározatni.

Kelt Antalfalván 1895. évi január hó 3-án.

Fóris,
h. főszolgabíró.

(25—3.2)

Einladung.

Die P. T. Actionäre der „I. Jarkováczer Sparkassa als Actiengesellschaft“ werden zu der am 27. Jänner 1895 Vormittags 10 Uhr im eigenen Institutz-Local abzuhaltenden

V. ordentlichen Generalversammlung

hiemit höflichst eingeladen.

GEGENSTÄNDE DER TAGESORDNUNG:

1. Wahl eines Präses ad hoc und eines Schriftführers.
2. Bericht der Direction.
3. Bericht des Aufsichtsrathes.
4. Bestimmung über die Vertheilung des Reingewinnes.
5. Wahl zweier Protokolls-Authenticatoren.
6. Wahl neuer Mitglieder des Aufsichtsrathes auf 3 Jahre.
7. Etwaige Anträge.

Die Direction.

Soll.	BILANZ-CONTO.		Haben.	
	Activa.		Passiva.	
An Cassa-Vorath	950 63		Per Actien Capital	20000.—
„ escomptirte Wechsel fl. 139042 50	139042 50		„ Einleger	22156 73
„ in Reescompte begeben	84468.—		„ Reservefond fl. 13108 87	13108 87
„ verbleiben im Portefeuille	54574 50		„ Actien Umschreibgebühr	110.—
„ Inventar Conto	200.—		„ 10% Reservefond-Dotirung	462 65 13681 52
„ 10% Abschreibung	20.— 180.—		„ unbehobene Dividenden	61.—
„ Institutshaus	5575 86		„ Transitive Zinsen	906.—
„ Abschreibung	348 44 5227 42		„ Creditoren	127 78 56933 03
„ Personen Conto	469 13		„ Reigewinn	4625 77
„ Debitoren	157 12 61558 80			
	61558 80			61558 80

Soll.	GEWINN- UND VERLUST-CONTO.		Haben.	
Für bezahlte & capital. Einleger-Zinsen	1386 04		Für eingez. Wechsel-Zinsen u. Gebühren	18838 01
„ „ Beamten-Gehalte	2170 96			
„ „ 10% Einlags Zinsen-Steuer	171 36			
„ „ Handelskammer-Beitrag	10 18			
„ „ diverse Zinsen	113 45			
„ „ Gemeinde-Umlagen	117.—			
„ „ Steuer	910 86			
„ „ Strassensteuer	55 68			
„ „ Geschäftsspesen	1023 79			
„ „ Reescompte-Zinsen	7366 18			
„ Inventar-Abschreibung	20.—			
„ Institutshaus-Abschreibung	348 44			
„ bezahlte Stempel-Gebühren	55 65 13749 59			
„ 10% Reservefond-Dotirung	462 65			
„ Reingewinn	4625 77 5088 42			
	18838 01			18838 01

Jarkovác, am 31. Deczember 1894.

FÜR DIE BUCHHALTUNG:

GUSTAV FRÜHLING m. p.
Buchhalter.

Die Direction:

DÖME MARKOVICS m. p., Direktor.
 EMANUEL UROSEVICS m. p., Vice Director.
 KARL HAAS m. p. MARKO PAPICS m. p. PERA NEBRIGICS m. p. MARKOVICS MILAN m. p. TEJA KRISCHAN m. p.
 GYOKA RAIN m. p. VASZA PIVARSZKY m. p.

In der am 2 Feber 1892. abgehaltenen Generalversammlung der Actionäre der „I. Jarkováczer Sparcassa als Actiengesellschaft“ als Aufsichtsräthe gewählt, beehren wir uns zu berichten, dass wir unserer Pflicht und den Bestimmungen des Handelsgesetzes entsprechend, das Geschäftsbahren des Institutes während des abgelaufenen Jahres gewissenhaft überwacht, dasselbe in jeder Hinsicht ordnungsmässig befunden, wie auch die Geschäftsbücher, Schriften und Cassa zum Gegenstande strenger Prüfung gemacht und uns sowohl von der vollständigen Uebereinstimmung der pro 1894 aufgestellten und seitens der Direction uns vorgelegten Bilanz mit den correct und gesetzlich geführten Büchern und angefertigten Ausweise als auch von dem Vorhandensein der als Activa ausgewiesenen Cassastände und Werthobjekte vollkommen überzeugt haben. Wir beantragen daher im Einvernehmen mit der Direction von dem ausgewiesenen Reingewinn ö. W. fl. 4625 77, zur Einlösung der Coupons Nr. 5. fl. 2400.— zur Vertheilung gelangen zu lassen, fl. 25.— dem Notärs-Pensionsfonde zu spenden, den Rest von fl. 2200 77 aber dem Reservefonde einzuverleiben.

Jarkovacz, am 1. Jänner 1895.

JOH. BELGRAM,
Präses.

KARL ALBEL m. p.

DEMETER MOJITS m. p.

MARKO H. MARKOVICS m. p.

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszó-
 lámások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztéségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A Bánffy-kormány megerősödése.

Nagybecskerek, február 7.

A képviselőház szavazása az indemnitás törvényjavaslata felett új bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a Bánffy-kabinetnek nagyon rövid idő alatt sikerült az új szabadelvű miniszterium és a szabadelvűpárt megerősödését biztosítani.

Az egyes ellenzéki vezeték ama kísérleteire, hogy ez alkalommal ismét nagy közjogi vitát provokáljanak, Bánffy báró ugyanazzal az államférfiúi okossággal és éles, logikus rövidséggel válaszolt, mint korábbi beszédeiben. Parlamentáris sikernek kell megjelölnünk, hogy a képviselőház nagy többsége az indemnitást ezúttal gyorsabban megszavazta, mint egyébkor. Igen helyesen mondta Bánffy, hogy ő egyes ellenzéki vezeték mesterkélten kifogásait nem érti és bizonynyal az egész ország, az ellenzéki választók egy részét sem véve ki, szintén nem érti és nem is helyesli az időfecsérlés és a tárgyhoz nem tartozó beszédek által üzött obstrukciós politika rendszerét. Ezért Bánffy báró politikai tárgyilagossággal és azzal a törekvéssel, hogy Magyarország reformatori munkaprogramját folytatja és minden részében kiépíti, a magyar nemzet alkotmányos akaratát képviseli.

Konstatáljuk az örvendetes tényt, hogy még az ellenzéki sajtó egy része is kezdi elismerni a miniszterelnök államférfiúi előnyeit és tetszéssel adózik a lovagias udvariasságnak, a melylyel ő elveinek lelkiismeretes épségben tartása mellett a parlamenti érintkezést az ellenzéki pártokkal kellemesebbé tette. Az indemnitás javaslatának elfogadását a mértékadó ellenzéki vezeték is elismerték, minthogy az országgyűlésnek még az idén oly sok törvényhozási munkát kell végeznie, hogy minden haszontalan doktrinárius viszálykodás által okozott időmulasztás csak az

országos érdekekre káros. A Bánffy-miniszterium parlamenti sikerei folytán annak állását sokkal szilárdabbnak kell tekinteni, mint sok pártfanatizmus által befolyásolt politikus hiszi. Udvari és bécsi diplomáciai körökben is a magyar nemzet politikai érettségének és parlamenti iskolázottságának bizonyítékául tekintik azt, hogy az utolsó miniszteri válság oly megnyugtató megoldást nyert. A legmesszebb menő alkotmányos szabadságok okos használatát illetőleg a magyar nemzetet követendő példa gyanánt állíthatjuk sok más ország elé, a mint ezt, különösen az angol diplomácia képviselői Magyarországra nézve a legmegtiszteltetőbb módon fentartás nélkül elismerik.

Magyar folyam- és tengerhajózási társaság. Ez a magyar nemzeti vállalat szervezési munkálatait a legnagyobb eréllyel folytatja, úgy hogy a társaság nemsokára megkezdí működését. A finanszírozást, a mi törzsrészvények és kötvények kibocsátása által történik, a legközelebbi időre várják. Erre nézve a Magyar általános hitelbank és a Magyar leszámítoló és pénzváltó bank minden szükséges előkészületet megtett. Minden magyar vidéki városból és különösen sok földbirtokostól maris sok megbízás érkezett az illető bankokhoz ennek elsőrangú magyar értékpapírosnak az aláírására.

Népámtók a hinárban.

— Vád alá helyezett szocialisták. —

Nagybecskerek, február 7.

A szocialista népámtóknak nálunk sohasem volt talaja. — A nagybecskereki népundorral fordult el tőlük és dolgozott tovább csendesen.

Ujabbán azonban a pesti népbolondítók vették kezelés alá a mi iparosainkat és egy közlönyük: a Népszava küldözgette a ostobaságokkal telt röpiratokat és verbuvál nyakra-főre iparosokat, mestereket, legényeket egyaránt, hogy eiszedítse fejüket szédítő, nagyhangú ígéretekkel. Egyenlőséget, szabadságot, általános szavazajogot, kiűtő munkabért, munkásnyugdíjat ígérgetnek, felbiztatják őket munkásgyűlések tartására,

a néposztályok elleni izgatásra, a szocialista eszmék propagálására

Annak idején minden egyes fázisában számot adtunk a bujkáló fővárosi népbolondítók szárnypórbálgatásairól, úgy amint azok itt Nagybecskereken megtörténtek s a nagybecskereki kir. törvényszék tegnapielőtt kelt vádhatározatával remélhetően egyszersmindenkorra szégyenteljes kudarcot is vallottak.

Csak hogy míg a pesti nagyhangú demagógok ott a biztos rejtekükben békességgel vágják zsebre az osztálygyűlöletet szító felhívások árulgatása révén önző filléreket és, ha baj van, szépen odobbálnak; addig az elámitott munkássereg bünbáknak, áldozatnak marad s a törvény egész szigorát érzi magára nehezedni.

Az a jelentés, amelyet Reitter rendőrkapitány Eperjessy Antal és társai ügyében a nagybecskereki kir. törvényszék ügyészségének tett, dr. Orosdy Lajos kir. ügyész vádindítványában taikt folytatásra, ez pedig a törvényszék tegnapielőtt hozott vádhatározatának szolgált alapul, amelynek dr. Polgár Sándor kir. törvényszéki bíró által szerkesztett megokolásából a következő részt közöljük:

A felhívás tartalmából megállapítható, hogy a népszavazásra való felhívás a választási jog kiterjesztése céljából valamint az egyesülési és gyülekezési szabadság hangoztatása csak takaróul szolgál arra, hogy egészen más célnak, a vagyonos osztály elleni gyűlölség szításának, terjesztésének és alkalomadtán erőszakos eszközök igénybevételenek tere készíttessék elő, miután a bevallott czél elérésére tárgyilagossá indokok egész tárháza áll rendelkezésre és a tudomány, valamint a komoly államfelforgatást nem intendáló államférfiaknak propagandája. Ilyen ideális czélok elérhetők a nélkül, hogy a gyűlölség úszkát vetnék a békés államfentartó polgárok közé és e célból nem kell a gyűlölség hangját megszólaltatni és azok szenvedélyét felkeltetni, a kik maguk gondolkodni nem tudnak, hanem a népámtók tekintélyére esküsznek és kiteszik magukat annak, hogy míg vezeték biztos helyről irányozzák a gyűlölség harczát, ők maguk mint félre vezetettek áldozatul essenek.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

A Lynch.

— Irta: Bernard Lazare. —

A rendez törvénykezés formáságai emlékeztetnek idezük a Lynch törvényét, amely ől még most is annyira fázna Amerika messze nyugoti részeinek gonosztevői. John Lynch, akitől az eljárás nevére kapta, híres bíró volt Floridában, tele vallásos szellemmel, mint minden protestáns a XVII-ik században. Miután föl volt hatalmazva, hogy minden módjában álló eszközzel, diktatori korlátolansággal óvja meg a csirájában levő gyarmatot a benzülött négernek és gonosztevők ellen, úgy biztosította helyzetét, hogy kivételes alkalmakkor kivételes büntetéseket használt.

Ámbár egyszerűsítette a bíraskodást, nem nyomta el az igazságot; még a tetten kapott és minden kétségen kívül való bünösöket is ki vonta a nép dühe és az ab irato ítéletek alól. A következő történetben egészen ki fog világ lani a Lynch törvénye, a maga valódiságában és egyszerűségében.

1866-ban történt. Akkor még az a vidék, amely a Missisippitől a nagy tavakig terjed, azoknak az óriási, hamisítatlan prérieknek benyomását költötte, a melyek Bryant, Fenimore Cooper és Washington Irving fantáziáját lelkesítették. A vörösbőrűek és a bölények azonban már megriktult csapatokban vonultak az őserdők felé a fehérek gyilkos fegyverei elől. Meg akartam látogatni egy nagybirtokost, aki mint tiszt küzdötte végig a szabadságharczot, s akivel Uj-Orleansból St.-Louisba való utazásom alatt ismerkedtem meg.

Érdekes ember volt. A sok habaruban töltött idő azzal a durva férfias színnel vonta be arcvonásait, amelylyel a tegeverforgatás szokta előnteni a hivatászerű katonák abrasátát. Egy golyó nyoma látszott ránczos homlokzatán.

Mikor beszédközben azt kérdeztem, honnan van az a seb, egy kissé habozott, aztán így válaszolt:

— Nem a háboruból.
 Nehogy kellemetlen emlékeket ujjtsak fel, elfojtottam kíváncsiságomat, de eltökéltem magamban, hogy a legközelebbi alkalommal többet is megtudok a dologról.

Egész napi lovaglás után, égető napsugárban, vég nélküli pusztaságon végre egy befásított dombhoz érkeztem.

A csuesra meredek, esőtől rongált ut vezetett. Fenn gyönyörű látvány váradzott reánk. Akár egy utcasarkon függő üzleti hirdetés, az egyik faág hegyén egy akasztott ember himbálózott. Testének árnyékától, amelyet a nyugovó nap még inkább megnevesztett, ijedten hökkenetek vissza a lovaink.

— Fogadok, mondta utitársam, hogy a Lynch vonult erre.

A fa tövében, egy keresztuton megállottunk, hogy az akasztottat közelebből vegyük szemügyre. Magas, esontos ember volt, haja mellére hajló homlokába csüggött s összeforrt hosszú bajuszával. Abból, hogy a test feloszlanak indult, arra lehetett következtetni, hogy a halál már napok előtt bekövetkezett. Nehány másodpercznyi fürkésző nézés után társam így kiáltott fel:

— Ah! te vagy! Most füttyölj, átkozott füttyölő! Aztán hozzátette:

— Szerettem volna, ha e gazembernek a

nyelvét is kitepik s szétszórják a szelekbe az ég és föld közé.

— Hat ön ismerte ezt az embert? — kérdeztem tőle.

— Hogyne, válaszolt ő, kalapját homlokára huzva, hogy a forradást eitarja, — de az egész történet. Majd később elmondom önnek. Most pedig igyekezzünk, hogy még éj előtt hazaérjünk.

Este, ebéd után, fáradtságom daczára sem tudtam nyugalomra térni, mielőtt az egész történetet meg nem ismertem. A házigazdám megelőzte kíváncsiságomat. Arra szorítokozom, hogy az ő szavait adjam vissza:

Múlt évben, egy reggelen, meglátogatott vagy husz farmer a szomszéd uradalomból. Lovakat loptak tőlük az éjjel. A gyanu három idegenre irányult, akiket már több gyilkosság vádja terhelt. Különösen egy kocsmáros erősítette, hogy azok a tolvajok, mert egyszer hamis kártyajátékon kapta őket.

— Végezni kell velők! így szóltak. Ki fogjuk irtani őket, mint a vad állatokat. Ha foglyaink lesznek, Lynch törvénye szerint büntetünk. Velünk tartasz e?

— Szívesen, válaszoltam én, de miről ismerjük fel a gonosztevőket?

— Mindhárom érczsel fizetnek és a műveltség bizonyos fokán állanak. A civilizáció valódi szégyenfoltjai. Aki a kocsmárosot megelőzte, a balkezén csonka. A lovakat szintoly könnyen megismerhetjük. Kettő szürke, a harmadik magas kesely.

Néhány percz mulva öt lovas társaságban nyeregben ültünk s kezünkben revolvereket szorítottunk. Utunk éjszak felé vezetett. Három más csapat különböző irányokban követett bennünket. Lovam fáradhatatlan, arab vérű állat

A törvény ép a könnyen félrevezethetőkre való tekintettel fontos köz és magánéletről intézkedett oly formán, hogy a jogrendet nem csupán a nyers erőszak ellen védje meg, hanem azon állam- és társadalomellenes eszméknek nyilvános terjesztéséből, a szenvedélyeknek az állam és intézményei a társadalom és egyes osztályai elleni szításából származható veszélyek ellen is oltalmazza. — Megvédi jogrendjét, hogy a gyűlölség izzó szavától áthatott felhívások mások akaratára elhatározó sulya ne legyen, mert a felhívás csa elekvés, melyből sok esetben mások cselekvése származik. Tapasztalati tény, hogy az anarchia előbb foglalja el a szellemeket, mint az utcákat, és hogy a rajongó szenvedélyt a nyugodt észnek érvei meg nem győzik és csak a szünetnyok térítik észre a rakoncátlan elmék tulkapásai által felzaklatott ártatlan népek az ámitók által megvesztegetett ezreit!

Az állam törvénye nem zár senkit el attól, hogy bármely intézményét a szabad kritika tárgyává tegye; hogy azoknak megváltoztatását törvényes eszközökkel bár ki is meg ne kísérelje; de a vélemény szabad nyilvánításának határait nem lehet annyira kiterjeszteni, hogy a bírálat az intézményeknek létezését vagy igazgatását utján való erőszakos felforgatásával járjon.

Bizonyára meg van engedve, hogy a választási törvénynek megválaszthatóságát bárki is kérhesse, meg van engedve, hogy a magas cenzus-hoz kötött választási jog, minimális cenzus a valószínűséggel kiterjesztessék, vagy a vagyoni cenzus teljes eltörlésével értelmi vagy más cenzus behozatala által helyettesítsék.

Meg van engedve, hogy a mai adózási rendszer megváltoztatása propagáltassék, hogy az adó áthárítás kényszerítésének módjai megjelöltesse; meg van engedve, hogy a fogyasztási adók helyett más adózási nem behozatala sürgettesse; de hogy ezek elérése nem törvényes eszközökkel, hanem azon osztálynak erőszakos megtámadásával létesítsék, a kik a mai törvények alapján mindenképp általánosan is egyaránt megszerezhető jogok védelme alatt élnek, azt a törvény tiltja.

A vádlottak által terjesztett röpirat ily erőszakos megváltoztatást intézdál. E cél elérésére valótlán tetteket állít fel, lázító állításokat tartalmazó kifakadásokat enged meg magának. A tulajdont lopásnak minősíti, a jogok élvezetét csalásnak deklarálja; a törvényhozókat választóik által megvesztegetetté állítja oda; a vagyoni osztályt hóheroknak bélyegzi, azt hazudja, hogy csak a munkás adózik; csak a nép, amely választói joggal nem bír, fizeti a véradót; hogy állítólagos jogtalan helyzetet a gazdagoknak erőszakon alapuló szervezete és hatalma idézte elő; hogy ez gátja annak, hogy nem mindenki érve nyelülhet az országban; és miután ezen hazug feltételeket gyűlöletes kifakadásokkal és a vagyoni osztályt elnyelő szavakkal kíséri: szerveszkedésre hívja fel, az általa jogtalannak mondott népet a vagyoni osztály ellen. Ez igazat képez egy neozsely ellen és így az 1878: V. t. cz. 172. §. 2. bekezdése szerinti deliktumot állapít meg.

Mint hogy az igazat kriteriumát az képezi, hogy valóban tényekből vont következtetés által a könnyen hívő elámitassék, annak megállapí-

tása válik szükségessé, hogy a röpiratban foglalt tények, mint praemisák megfelelnek e a valószínűségnek?

Az első kiindulási pont az, hogy Magyarországon van jogtalan, jogfosztott nép és hogy csak a vagyoni osztály bír politikai jogokkal.

Az 1848: V. t. cz. a rendi alkotmány elvételével a népképviseleti alapokra fektetett választás elvét állapította meg. Az 1874: XXXIII. t. cz. 3-7. §§-ai a választási jogot oly alacsony cenzus-hoz kötötték, hogy a szegény ember is bír választási joggal.

Ezzel szemben nem tekinthető egyébnek mint célzatos, a tudatlan tömeg hiszékenységre számított szembeállításnak, ha sz mondatik, hogy Magyarországon 17 millió lakosából csak 840,000 embernek van joga. Ezen célzatoságnak igazat szerül való felhasználását legszembetűnőbben bizonyítja a röpiratnak azon felhívása, hogy a népszavazásban a 20 éves feletti egyének vegyennek részt; e szerint maga az osztrák demokratia párt sem ismeri el az ezen koron alul levőeknek politikai jogosultságát és mégis a számok közötti óriási eltérést igazgatásának egyik eszközüvé teszi.

Az adófiatós eredményének számbavétele is hasonló célzatosággal történt. A fogyasztási adókban fizetett összegeket úgy tünteti fel, mintha azokat a politikai jogokkal szűkölködő nép fizetné kizárólag és itt is a nagy számok szembeállításával nem világosítja fel azt a népet, a melyhez szavait intézi, hogy a választói jogosultsággal bírók és ezek családtagjai is fogyasztanak, a közvetett adók összegéhez tehát ezek is nagy mértékben hozzájárulnak.

A katonaszkódára nézve az 1868: XL. t. cz. 1. §. általános védkötelezettséget állapítván meg, tudatos félrevezetés az is, hogy csak a politikai jogokkal szűkölködők a katonák és csak ezek védik meg a hazát; holott a választási törvény szerint a választói joga utolsó 24 életév betöltéséig lévén kötve, míg a katonai kötelezettség teljesítése a 20. illetve 21. évvel kezdődve, nyilvánvaló, hogy ép a katonaszkódás katonaság a politikai jogok gyakorolhatóságának elérte előtti időben szolgál és ez mindenkire egyaránt kiterjed.

Felülítja aztán a rágalmat könnyen hívő mert megfigyelési és ítélőképességgel nem bíró tömeg előtt azt a tételt, hogy az országgyűlési képviselők választói által megvesztegetettek. Gyűlöletessé teszi a népképviseleti rendszert, alkotmányunk egyik bástyáját, a igazat ellene a rágalom fegyverével, hogy gyűlöletessé tegye magát a parlamentet és a választó polgárokat és olyanekul tüntesse fel, a kik vesztegetők azért, hogy csak az ő jogaik nyerjenek védelmet, a politikai jogokkal nem bírók rovására és kizárásával.

Miután így a gyűlöletet minden ellen a mi a rendet és állandóságot képviseli a legmagasabb fokra hevitette, akkor lép fel azon felszólítással, hogy népszavazást rendezzenek a végül, hogy tudtára adják az osztrák államnak és osztrák parlamentnek, miszerint általános szavazati jogot akarnak behozni és a gyűlékezés és egyesülés szabadságát biztosítani.

Ez a cél a fent kifejtettek szerint csak mellékes, a főcél a gyűlölet keltése a vagyoni osztály ellen és az osztrák állam és osztrák

parlament ledöntése, amint ezt a felhívásnak vége, amely markánsan jelzi a cél e szavakkal: „Le az osztrák állammal“ bizonyossá teszi.

A vádhatározat, amelyet a Zsirus Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnök, dr. Duka László táblai bíró és dr. Polgár Sándor törvényszéki bíró által alkotott hármastanács hozott, osztrák elleni igazatást lát a sokszor említett osztrák demokratia felhívásában és ezért Eperjessy Antal, Wilhelm Ferencz, Sodar Mihály, Heineremann Péter, Jakab Mihály, Wittmann András, Urzó Mátyás, Mayer Kristóf, Ott József, Herbach Pál, Feketics József, Gruszling Péter, Kriek Károly, Binder Károly, Tóth Ferenc és Poliak Nándor ellen az 1878: V. t. cz. 172. §. 2. bekezdésébe ütköző osztrák elleni igazatás miatt szabadlábban hagyásuk mellett vádat emel, — Müller György, Neuhausz István, Pilmayer Gyula, Unterreiner Nándor, Potha Adolf, Fantz István, Schieber Mihály, Frank Jakab és Unterreiner Félix ellen azonban a tünvádi eljárást beszünteti.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 9. Athleták táncvizgalmá.
Február 10. A Lloyd-társulat közgyűlése.
Február 11. Beszede a városi színházban.
Február 16. Polgárok elite-bálja.
Február 21-24. Országos vásár.
Február 23. A lövészegetlet bálja.
Február 26. A kaszinói dalárda vig estélye.
Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Hazafias község.** Nákófalváról írják, hogy ez a német ajku község közelebb elhatározta, hogy magyar tanfelvő iskolát állít föl. Az iskola megépítéséhez az állam 400 forinttal járul.

— **A miniszter ifjúkori barátai.** Érdekes deputáció ment tegnap Nagyszentmiklósról Budapestre, hogy tisztelegjen Dániel Ernőnél, az új kereskedelmi miniszternél. Egy olyan rendkívüli deputáció ez, mely a miniszterhez nem kért megy. A minisztert egy csapat ifjúkori barátja ment üdvözölni, ezek: gróf Nákö Kálmán, Schreier Viktor, Mattiasich Ferencz, Korber Miklós, Telléri József stb. Mint tudósítónk írja, a deputáció tegnap utazott a fővárosba.

— **Iparosaink az ezredéves kiállításon.** Ujabb kiállításra jelentkezett Simonyi István aranyműves Törökbeeséről.

volt. Társaimat csakhamar elbágytam s hirtelen egyedül találtam magam egy kerékfogókkal bárázdált úton. Erős vágatás után, elmosódó messzeségben, három lovas pillantottam meg, akik lépésben haladtak s kötéféken vezettek egy-egy más lovat. Egészen addig követtem őket, míg a lovakat tisztán kivehettem. Semmi kétség, a rablók voltak előttem.

Olykor hátrafordultak, de engem egyedül látva, csöndesen folytatták ujjukat. Leszálltam lovamról, hogy kifújja magát s hogy bevarjúm társaimat. Műdén a látóhatáron körvonalakot megismertem, elhatároztam, hogy csatlakozom a rablókhoz, nehogy nyomot veszítsünk, ha esetleg egyetlen harc veszélyének tesszem is ki magamat. Bizalmatlan ag nekül fogadtak. Szivarokkal kínáltam meg őket s vígan beszélgetni kezdtünk. Mind a három csakugyan értelmes, tapasztalt és tudásban gazdag fickó volt. A vezető fűtőmi kezdett ismerős operákból, hogy megmutassa zenei műveltségét. De hirtelen, minden ok nélkül, ütni kezdtek a lovakat és vágatva megindultak. Ugyanabban a pillanatban bukkantak fel társaim egy közeli erdőcske szélére. Sarkantyúmat lovam oldalába vágva, a menekülő után siettem s már a törvény nevében akartam megállítani őket, mikor az egyik gyorsan rám fogta a puskáját s egy golyóval a földre terített, ahol eszméletemet veszítettem.

Mikor magamhoz tértem, majd meghaltam a szomjúságtól. Vértől voltam borítva, s homlokom oly nehéz volt, mintha kő feküdnék rajta. Lovam a környéken legelt. Képtelen voltam felülni reá, azért hátra támaszkodva vezettem, dühösen önmagamra, hogy oly soká beszélgettem a fűtővel gazemberrel, ahelyett, hogy a revolveremet használtam volna.

Látva szomorú állapotomat, társaim aggódva siettek felém. Megnyugtattam őket, mert

tapasztalásból tudtam, hogy a fejem ejtett sebh nem halálos hamar gyógyul. Megtudtam akkor, hogy egyet a gonosztevők közül viaskodás közben megölték. Holtteste fölünk nem messze a földön hevert. A harmadik rabló, aki magadta magát, egy fahoz tánczolva várt sorsára.

Miután újra nyeregbe ültek, a kis csapat a fogollyal és a visszakerített lovakkal utnak erdőt. A megleszelt találkozóhelyre érkeve, ahol a többi csapatok már vártak bennünket, elhatároztuk, hogy gyűlést tartunk, amelybe annak rendje és módja szerint itélhetünk a fogoly felett. Enökünk istenfélő és minden tetteben lelkiismeretes aggastyán volt. Tizenkét embert lóra ültetett, hogy a nyitott ablakok előtt tartózkodva, résztvehessenek a tanácskozásban, de egyuttal a házat is őrizték. A szoba közepén asztal volt, amelyre egy égő lámpát tettek, mert az éj közelgett.

Az elnök leült, zsebéből kis bibliát vett elő s az asztalra tette.

— Uraim! szólott. Itélni fogunk egy felebarátunk felett. Övjon meg bennünket az isten az igazságtalan itéletől!

— Amen! felelték a jelenlevők.

Rögtön behozták a vádlottat. Nem felelt azokra a kérdésekre, amelyek személyazonosságára vonatkoztak, sőt nagyon sibiakodottnak látszott.

— Én amerikai polgár vagyok, mondta, és nem ismerem el senkinek azt a jogát, hogy törvényen kívül helyezzen.

— Mi az igazság hívei vagyunk, válaszolt az elnök és boldogok volnánk, ha ártatlannak találnánk a néked tulajdonított bűnben. Mindenekelőtt vétkes vagy a tegnap éjjel történt lólopásban.

— Nem lehet tagadnom. De nincs mivel

igazolnotok bírói eljárásokat. Anélkül, hogy a szavakat figyelembe venné, így szólott az elnök:

— Azonkívül több gyilkossággal vagy vádolva. Megölte egy kocsmáros, aki hamis játékon kapott: mit felelsz erre?

— Nem én voltam.

— A kocsmáros halála előtt még elmondhatta, hogy a gyilkos balkezének egyik ujja levén vágva. Mutasd hát a kezdet. Ez a nem várt fordulat megzavarta a vádlottat. Síri kezdett és remegő hangon kért kegyelmet, megesküdvé arra, hogy a jövőben mint becsület ember fog élni és a törvényeket tiszteletben tartja.

Kinos volt ezt a gyöngéséget látni olyan dacz után.

Az elnök kivezettette a vádlottat a szobából, aztán felnyitotta az asztalra tett bibliát és Mózes első könyvéből egy részletet olvasott fel. Az olvasást befejezve, így szolt:

— Uraim, én megtettem kötelességemet, ti tegyétek meg a tiéteket. Igaz lelketek szerint, bűnösnek valljátok-e a vádlottat?

Egyhangy igen volt a felelet.

Mikor az itéletet végre akarták hajtani, az elítelt kétségbeesetten védekezett. De hamar végeztek vele, mert egyszerűen felhúzták a legközelebbi fára, ahol csakhamar holdsugár ragyogta be a holttestet.

Hogy ezt a történetet teljessé tegyem, el kell meg mondanom, hogy házigandám másnap megudta a fűtő gazember sorsát is. Azt hitték, hogy soha többé nem mer mutatkozni a környéken. Valami szerelmi viszony hozta vissza.

Mikor fölismertek s el akarták fogni, kétségbeesetten védte magát. De az egyik golyó, amelyet támadónak szánt, eltévedt s megölt egy ártatlan gyermeket. A Lynch-törvény megvédté attól, hogy a tömeg szétéptje. Mint barátja, gyávan halt meg.

Meglopott nagykereskedő. Weisz Isidor, a Weisz Herman-féle nagybecskerek nagykereskedő cég tulajdonosa a tegnapi nap folyamán arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy Hartmann János nevű segéde hónapok óta ritka furfanggal és rendkívüli merészséggel meglopja. Tegnap éppen abban a pillanatban érte tetten a hűtlen alkalmazottat, a mikor egy csomag játékkártyát csuszatott nagy ügyességgel zsebébe. Reitter Oszkár rendőrkapitány, akiért a meglopott kereskedő nyomban telefonozott, rögtön a rendőrség börtönébe kísértette Hartmann, akinek lakásán aztán a rendőrség házkutatást is tartott. A házkutatás, amelynél biztos őrizet alatt a tolvaj kereskedőségét is jelen volt, meglepő dolgokat derített ki. Hartmann börtönjében egész kis vegyeskereskedést találtak szánatalan tucsat kártyából, tetemes mennyiségű illatszertől, csipkékből, kezyükből stb., amiket a fiatal bűnös apránként hordozgatott el az utcából. A házkutatás során Reitter rendőrkapitány, aki bizonyos, csak az avatott szemnek látható jelekből arra a következtetésre vélt jutni, hogy Hartmann a lopott tárgyakat értékesítés végett idegenbe szállította, több feladó levényt is talált, a melyek öv. Guttman Jánosné nevére szóltak Aradra. Ott találták továbbá a nevezett asszonyság két levelét, amelyben a jeles urhogy panaszosan rója fel Hartmannnak, hogy miért küldözget oly nagy formájú (Weisz Isidor különleges nagyságúakat tart, kizárólagosan néhány helybéli egyesület és kávéház részére) kártyákat, a miket ott Aradon nem lehet pénzre tenni. Mindezekből világossá vált, hogy Hartmann kiterjedt mértékben üzhette már hosszabb idő óta az általa lopott tárgyak értékesítését és hogy ilyen módon igen tekintélyes mellékjövdelemre tehetett szert, Weisz Isidornak kárára, de a nagybecskerek magasabbrendű szobaleányának, a melylyel Hartmann élénk összeköttetést tartott fenn, nagy öröme. A rendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást az irányban, hogy vannak e és hol a tolvaj kereskedőségnek még büntársai.

Gyanus halálet. Péssakon, mint levelezők híje, a minap Bukrueszku Julián tizenegy éves román fiú hirtelen elhalt. A halottkém jelentése alapján, mely a gyerek hulláján külerőszag nyomait alapította meg, a vizsgálatot megindították. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyermek anyjával vadházasságban élő segorkinozta halálra a szegényt.

Szerencsétlenség az erdőben. A zágrábi érsekség perjamosi erdejében, mint Perjamosról írják, jan. 31-én halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. Wagner Janos ottani molnár két társával egy nagy tölgyfa ledöntésén dolgozott. A félig kivágott törzset kötéllel rántották le. A vastag nehéz fa esésközben Andreasz Antal 15 éves molnár inast maga alá temette. A szerencsétlen fiút a nehéz tölgy teljesen összenyomta. A feje a felismerhetetlenségig szét volt roncsolva. A vizsgálat feladata lesz kideríteni, hogy hogyan került a szegény fiú a dűlő fa alá.

Tartalékos katonai orvosok gyakorlata. A tartalékos katonai orvosok katonai kötelelenségét egy rendeletével megszorította a hadügyminiszter. Az orvosok eddig tudvalevőleg az önkéntességi év leszolgálása után nem vonultak be gyakorlatra, mint a többi tartalékos tisztek. A közös hadügyminiszter rendelete következtében a tartalékos orvosok ezentul éppugy, mint a tartalékos esapattisztek minden második évben 28 napi gyakorlatra lesznek kötelesek bevonulni. Az új rendelet még ez évben életbe lép.

Doktor Momakov Zsiváné. A nagybecskerek rendőrség a napokban egy hozzáérkezett feljelentés révén tudomást nyert egy kuruzslóné üzemleiről, amelyek nemcsak hogy tömérdk ember anyagi károsodásával jártak hanem még azzal a sokkal kárhözatosabb erkölcsi következzéssel is, hogy leikiismeretlen eljárásával a félrevezetett nép körében még mélyebben megrögzítette az orvosi tudomány ellenében amugy is érzett okatlan elenszenvüket. Öv. Momakov Zsiváné szül. Drakulits Katalin a neve a javasasszonynak, aki vétkes, de eléggé jól jövedelmező mesterségével a nagybecskerek szerbség alsóbbrendű részének számos tagjától csalt ki tetemes összegeket. A rendőrség és ennek révén a törvényszék közbelépése alighanem hosszú időre akasztja meg a vállalkozó javasasszonyt kuruzslásában, amelyet a szini effektusok iránt való kiváló érzékkel gyakorolt ekkoráig. Hogy a hiszekény nép szemé-

ben megfelelő tekintélyt kölcsönözzön bókuszpókuszainak, egy csomó ártatlan orvosságot vásárolt össze, mindig roppant terjedelmű bőrkötéses jegyzőkönyvet hordott magával, amely tele volt írva betegségeknek s amazoknak neveivel, akiket Momakovné állítólag sikerrel gyógyított, az orvosságos üvegeket mindig egy vörösczédula kíséretében nyújtotta át, amelyen különféle összeadási műveletek voltak láthatók, jó borsos áraiként az orvosságnak. Az élelmes asszony ilyen formán szabad lakásra is tett szert, mert Jankovits Szvetozár, akinek a fiát "gyógyította", olyképpen fejezte ki előlegezett háliját, hogy fia betegsége tartamára szabad lakást adott a javasasszonynak. Momakovnének persze goudja volt rá, hogy a fia akár sohase gyógyuljon fel. A lelkiismeretlen asszony ellen a törvényszék megindítja a bünvádi eljárást.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 7-én.)

Budapest, febr. 7. A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta és minden nagyobb emóció nélkül le is tárgyalta a honvédelmi tárca költségvetését. Csupán csak egy névszerinti szavazás élénkítette a vitát, amelyben Horánszky Nándor (akinek egy határozati javaslatára történt a névszerinti szavazás), Ugron Gábor és Fejerváry Géza báró honvédelmi miniszter vittek legfőképen a szót. A névszerinti szavazásnak eredménye különben az lett, hogy Horánszky indítványát a nagy többség elvetette.

Daniel Ernő kerálete.

Budapest, február 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszternél tegnap délben tisztelt a pancsovai választókerület küldöttsége Bujkovszky választási ellenökkel az élén, aki lelkes üdvözlöbeszéd kíséretében nyújtotta át a miniszternek a mandatumot. Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy Pancsova város és a hozzá csatolt kerület érdekeit gondjaiba fogadja és kötelességének fogja tartani, hogy a város és vidéke fejlődését és gyarapodását egyaránt előmozdítsa.

A csáktornyai mandátum.

Budapest, február 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csáktornyáról telegrafálják: Hajnali három órakor itt és a vidéken a katolikus templomokban misék voltak, amelyeken a katolikus választókat megeskettették, hogy a néppárt jelöltjére szavazzanak. A választási aktus nyolcz órakor vette kezdetét. A Wlassics-pártiak szavaztak legelsőbb. Féltilkor Wlassics miniszterre 119 szavazat adódott le, Majorra, a néppárt jelöltjére még egy sem. Tiz órakor a szavazatok aránya ilyen:

Wlassics: 226,
Major: 66.

Budapest, febr. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csáktornyáról telegrafálják: Háromnegyedikór a szavazatok következésképen oszoltak meg:

Wlassics: 288,
Major: 161.

Budapest, február 7. A „Torontál” eredeti távirata.) Csáktornyáról telegrafálják: Papoktól fanatizált csöcselék körülfogta a Szentilonáról és Sztridorrólérkező Wlassics-pártiakat. Husz ulánus indult Csáktornyáról a bekerített választók kiszabadítására. Tizenkettőkor a szavazatok állása:

Wlassics: 384
Major, 281

Budapest, febr. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csáktornyáról telegrafálják: A kiküldött ulánusok békésen oszlatták el a rendetlenkedőket. Wrasmeecz Béla murasiklósi plébános egész nyiltan üzött vesztegetései miatt a csendőrök a határra tolonczolták. Egy néppárti csapat Babics kormánypárti választót félholtra vert és csak a csendőrök közbelépésének sikerült őt megmenteni. Háromnegyed egykor a szavazatok állása:

Wlassics: 502,
Major: 477.

A belügyminiszter mandátuma.

Budapest, febr. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bonyhádról telegrafálják, hogy a belügyminiszter mandátumát a küldöttség 9-én hozza Budapestre.

Két új Kisfaludysta.

Budapest, február 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kisfaludy-társaság tegnap töltötte be két üresedésben levő tagsági helyét. Négy jelölt volt: Jakab Ödön, Radó Antal, Rákosi Viktor és Szomaházy István. Múltán Gyulai Pal szokás szerint az alapszabályokat fölolvasta, összeszedték a szavazólapokat és ime mindjárt az első szavazás eredményes volt. Beadtak összesen 31 szavazatot. Ezek közül Radó Antalra esett 19, Jakab Ödönre 18, Rákosi Viktorra 17. Ennek folytán Radó Antal és Jakab Ödön a Kisfaludy társaság rendes tagjaivá lettek.

Királysértő pap.

Budapest, február 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti kir. törvényszék Lepsényi Miklós katolikus lelkészt a Magyar Néplap-ban közölt cikkében foglalt királysértés miatt ma félévi börtönre ítélte.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Nyiltér.*)

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Elsőrendű teljesen tiszta

Vető-Bükköny

és kitünő minőségű

Vető-Arpa

kapható:

Kohn Sándor gabonakereskedőnél

(110-32.)

Temesvárott.

